

U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Romana Fialy, Mgr. Víta Bičáka, JUDr. Pavla Simona, JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Ing. Radovana Havelce, rozhodl o návrhu **Městského soudu v Brně** (jako soudu rozhodujícího v občanském soudním řízení) na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi **Městským soudem v Brně** na straně jedné a **Krajským soudem v Brně** a **Nejvyšším správním soudem** (jako soudy rozhodujícími ve správním soudnictví) na straně druhé, a dalších účastníků sporu vedeného u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 45 C 30/2012, o splnění povinnosti: žalobce **Ing. J. S.**, zastoupený JUDr. Jaroslavem Brožem, advokátem se sídlem Marie Steyskalové 767/62, Brno, a žalovaná **Komora patentových zástupců**, IČO 44964714, se sídlem Gorkého 12, Brno, zastoupená Mgr. Václavem Kotkem, advokátem se sídlem třída Kpt. Jaroše 1929/10, Brno,

t a k t o :

- I. **Příslušný** vydat rozhodnutí ve věci vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 45 C 30/2012, o splnění povinnosti, **je soud ve správním soudnictví.**
- II. Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 6. 4. 2011, čj. 31 A 68/2010 - 51, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 2. 2012, čj. 4 Ans 5/2011 - 78, **se zrušují.**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Návrhem doručeným dne 14. 9. 2021 zvláštnímu senátu zřízenému podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zákon č. 131/2002 Sb.“), se Městský soud v Brně (dále též „navrhovatel“) domáhal, aby zvláštní senát rozhodl tvrzený kompetenční spor vzniklý mezi navrhovatelem (jako soudem rozhodujícím v občanském soudním řízení) na straně jedné a Krajským soudem v Brně a Nejvyšším správním soudem (jako soudy rozhodujícími ve správním soudnictví) na straně druhé ve věci vedené před Městským soudem v Brně pod sp. zn. 45 C 30/2012.

[2] Z návrhu na zahájení kompetenčního sporu a ze spisu předloženého Městským soudem v Brně sp. zn. 45 C 30/2012 vyplynulo následující.

[3] Ing. J. S. (dále jen „žalobce“) požádal v roce 2007, po složení odborné zkoušky, o uznání splnění odborné praxe a dalších zákonných podmínek podle § 8 odst. 1 zákona č. 417/2004 Sb., o patentových zástupcích a o změně zákona o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o patentových zástupcích“); předložil současně zákonem požadované listiny (§ 8 odst. 2 citovaného zákona). Komora patentový zástupců (dále též jen „žalovaná“) přípisem ze dne 8. 4. 2008 žalobci sdělila, že nedoložil doklad o výkonu odborné praxe, a proto jej nemůže pozvat ke složení slibu, resp. zapsat do seznamu patentových zástupců.

[4] Žalobce se postupu bránil žalobou ve správním soudnictví podanou dne 1. 9. 2010 u Krajského soudu v Brně. Touto žalobou se žalobce domáhal ochrany proti nečinnosti žalované, kterou spatřoval v tom, že žalovaná nevydala rozhodnutí ve věci připuštění složení slibu a zápisu žalobce do seznamu patentových zástupců vedeného žalovanou. Žalobu Krajský soud v Brně odmítl pro opožděnost usnesením ze dne 6. 4. 2011, čj. 31 A 68/2010 - 51. Nejvyšší správní soud pak toto usnesení zrušil rozsudkem ze dne 16. 2. 2012, čj. 4 Ans 5/2011 - 78 (výrok I.) a žalobu odmítl (výrok II.) s poukazem na § 46 odst. 2 s. ř. s., neboť podle názoru Nejvyššího správního soudu má být věc rozhodnuta v občanském soudním řízení, a žalobce proto poučil, aby podal novou žalobu k Městskému soudu v Brně. Ve svém odůvodnění Nejvyšší správní soud vycházel především ze své konstantní judikatury k zákonu č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o advokacii“), zejména k jeho ustanovení upravujícímu soudní přezkum.

[5] Žalobce proto podal dne 30. 3. 2012 civilní žalobu u Městského soudu v Brně, kterou se domáhal uložení povinnosti žalované, aby ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku rozhodla ve věci připuštění složení slibu a zápisu žalobce do rejstříku patentových zástupců vedeného žalovanou a umožnila žalobci složení slibu do rukou předsedy Komory patentových zástupců.

[6] Městský soud v Brně rozsudkem ze dne 10. 2. 2014, čj. 45 C 30/2012 - 209, žalobu zamítl. K odvolání žalobce rozhodl Krajský soud v Brně usnesením ze dne 28. 4. 2016, čj. 18 Co 165/2015 - 231, tak, že rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Odvolací soud uložil nalézacímu soudu provést důkaz výsledkem svědka advokáta JUDr. J. S., u něhož měl žalobce vykonávat odpovídající odbornou praxi. Po doplnění dokazování dospěl Městský soud v Brně v rozsudku ze dne 14. 2. 2017, čj. 45 C 30/2012 - 256, k závěru, že předmětná činnost žalobce nesplnila podmínku odborné praxe podle § 8 odst. 1 písm. d) zákona o patentových zástupcích a žalobu opět zamítl. Žalobce podle něj v rámci odborné praxe nevykonával u advokáta soustavnou a pravidelnou činnost v oblasti patentových práv a spolupracoval s ním spíše neformálně, přičemž skutečným těžištěm praxe žalobce bylo vypracovávání návrhů na zápis ochranných známek v souvislosti s činností žalobce jako daňového poradce.

[7] K odvolání žalobce poté Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 16. 11. 2017, čj. 18 Co 114/2017 - 281, rozsudek nalézacího soudu potvrdil. Proti tomuto rozhodnutí odvolacího soudu podal žalobce dovolání, které Nejvyšší soud usnesením ze dne 26. 6. 2019, čj. 23 Cdo 1576/2018 - 306, odmítl.

pokračování

[8] O ústavní stížnosti žalobce Ústavní soud rozhodl náleznem ze dne 26. 4. 2021, sp. zn. II. ÚS 2988/19, kterým zrušil rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 14. 2. 2017, čj. 45 C 30/2012 - 256, rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 16. 11. 2017, čj. 18 Co 114/2017 - 281 a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2019, čj. 23 Cdo 1576/2018 - 306, jelikož jimi byl porušen princip vázanosti výkonu státní moci zákonem zakotvený v čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky a v čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, jakož i základní právo žalobce na soudní ochranu zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, když Ústavní soud konstatoval zejména, že *ve stěžovatelské případě tak v důsledcích nebyl vymezen prostor pro autonomii vůle způsobem, jenž by učinil stěžovatelskou pozici z hlediska podmínek členství v Komoře předvídatelnou. Neshledaly-li obecné soudy tento nedostatek, znamená to porušení čl. 2 odst. 3 Ústavy, resp. čl. 2 odst. 2 Listiny o vázanosti výkonu státní moci zákonem.*

[9] Městský soud v Brně měl v pokračujícím řízení za to, že o nároku žalobce by měl rozhodnout soud ve správním soudnictví, přičemž odkazuje na usnesení zvláštního senátu ze dne 1. 8. 2017, čj. Konf 28/2014-55, dle kterého rozhodnout ve věci postupu České advokátní komory (dále jen „ČAK“) spočívajícího v tom, že ČAK kandidátce připisem sdělila, že nebude zapsána do seznamu advokátních koncipientů, je věcně příslušný soud ve správním soudnictví (tj. Krajský soud v Brně). Proto navrhovatel podal tento návrh na zahájení řízení o kompetenčním sporu.

[10] Navrhovatel tvrdí, že citované usnesení Konf 28/2014 je nutné vztáhnout na projednávanou věc, neboť jak vyplývá z důvodové zprávy k zákonu o patentových zástupcích, jeho úprava podmínek zápisu do seznamu patentových zástupců „*byla inspirována kvalitní a podrobnou úpravou v oblasti výkonu advokacie, jak je obsažena v zákoně o advokacii*“. Dále se navrhovatel domnívá, že jeho výklad je podpořen výslovným odkazem v § 67 písm. e) zákona o patentových zástupcích na soudní ochranu v rámci správního soudnictví.

[11] Navrhovatel dále namítá, že stejně jako v případě zápisu do seznamu ČAK i zapsání do seznamu patentových zástupců představuje ve své podstatě úkon žalované jako zákonem stanoveného a rozhodovací pravomocí nadaného vykonavatele veřejné správy při regulaci vstupu do oboru patentových zástupců. Právo na zápis do seznamu patentových zástupců stejně jako umožnění složení slibu je podle navrhovatele veřejným subjektivním právem, a jako takovému mu musí být poskytnuta ochrana ve správním soudnictví.

[12] Zvláštní senát se nejprve zabýval otázkou, zda jsou splněny podmínky pro vydání rozhodnutí o kompetenčním sporu, přičemž vycházel z následujících skutečností a úvah:

[13] Podle § 1 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb., se podle tohoto zákona postupuje při kladných nebo záporných kompetenčních sporech o pravomoc nebo věcnou příslušnost (dále jen „pravomoc“) vydat rozhodnutí, jehož stranami jsou: a) soudy a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy, b) soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví.

[14] Kladným kompetenčním sporem je podle § 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb. spor, v němž si jedna strana osobuje pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků, o níž bylo druhou stranou vydáno pravomocné rozhodnutí. Záporný kompetenční spor podle téhož ustanovení nastává tehdy, jestliže v totožné věci individuálně určených účastníků strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí.

[15] Takto vymezené kompetenční spory projednává a rozhoduje zvláštní senát (srov. § 2 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb.). Ten pak rozhodne, kdo je příslušný vydat rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení (§ 5 odst. 1 téhož zákona).

[16] V nyní rozhodované věci popřel svou pravomoc Městský soud v Brně jako soud rozhodující v občanském soudním řízení na straně jedné i Krajský soud v Brně a Nejvyšší správní soud jako soudy správní na straně druhé, jedná se proto o negativní kompetenční spor, k jehož projednání je příslušný zvláštní senát podle zákona o některých kompetenčních sporech.

[17] Zvláštní senát rozhoduje o kompetenčním sporu podle skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (srov. č. 485/2005 Sb. NSS).

[18] Podstatou kompetenčního sporu je otázka, kdo je příslušný rozhodnout o žalobě proti postupu Komory patentových zástupců (žalované) spočívajícímu v tom, že žalovaná přípisem ze dne 8. 4. 2008 žalobci sdělila, že nedoložil doklad o výkonu odborné praxe, a proto jej nemůže pozvat ke složení slibu, resp. zapsat do seznamu patentových zástupců.

[19] Podle § 8 odst. 1 zákona o patentových zástupcích „Komora zapíše na žádost do seznamu patentových zástupců každého, kdo

a) je plně způsobilý k právním úkonům,

b) je bezúhonný,

c) získal vysokoškolské vzdělání,

d) získal odpovídající odbornou praxi soustavným a pravidelným výkonem činnosti v oblasti průmyslových práv (dále jen "odborná praxe") v délce trvání alespoň 3 roky,

e) nebyl disciplinárně potrestán vyškrtnutím ze seznamu nebo na něhož se hledí, jako by mu nebylo takové disciplinární opatření uloženo,

f) nebyl vyškrtnut ze seznamu z důvodu prohlášení konkursu na jeho majetek nebo na majetek společnosti patentových zástupců, jejímž je společníkem nebo akcionářem, nebo z důvodu, že insolvenční návrh byl zamítnut proto, že majetek dlužníka nepostačuje k úhradě nákladů insolvenčního řízení, nebo z důvodu, že konkurs byl zrušen proto, že majetek dlužníka je zcela nepostačující, pokud od vyškrtnutí neuplynula doba 5 let,

g) složil odbornou zkoušku patentového zástupce, a

h) složil do rukou předsedy Komory tento slib: "Slibuji na své svědomí a občanskou čest, že budu zachovávat Ústavu České republiky a ostatní zákony, svědomitě plnit povinnosti patentového zástupce a zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o nichž se dozvím v souvislosti s výkonem této činnosti."“

Podle odst. 2 téhož ustanovení Komora umožní složení slibu do 1 měsíce ode dne doručení žádosti o zápis do seznamu patentových zástupců doložené doklady, podle nichž k datu složení slibu žadatel splňuje podmínky pro zápis do seznamu podle odstavce 1 nebo § 9.

pokračování

[20] Výkon odborné praxe soustavným a pravidelným výkonem činnosti v oblasti průmyslových práv je tedy jednou z podmínek zápisu do seznamu patentových zástupců. Je rovněž zjevné, že zapsání do seznamu patentových zástupců ve své podstatě představuje úkon žalované jako zákonem stanoveného vykonavatele veřejné správy při regulaci vstupu do oblasti patentových zástupců. Žalovaná jedná vrchnostensky, neboť autoritativně posuzuje splnění zákonných podmínek pro zápis a podle toho zapíše nebo nezapíše žadatele o zápis do seznamu patentových zástupců; zapsání či nezapsání do seznamu tak představuje faktický úkon žalované, o kterém se nevede žádné řízení (totéž platí také pro umožnění či neumožnění složení slibu). Žalovaná tak jedná nepochybně z pozice „mocnější“ strany vztahu mezi ní a osobou, která chce být do seznamu zapsána. Ze všech relevantních hledisek a pohledem kritérií všech obvykle užívaných teorií rozlišování soukromého a veřejného práva (zájmové, mocenské, organické, podle metody právní regulace) se v případě práva na zápis do seznamu patentových zástupců proto jedná o subjektivní právo veřejné.

[21] Podle § 67 zákona o patentových zástupcích *každý,*

a) kdo nebyl ve lhůtách stanovených tímto zákonem zapsán do seznamu,

b) komu nebylo vydáno osvědčení o zápisu do seznamu,

c) komu ve lhůtě stanovené tímto zákonem nebylo umožněno složení odborné nebo rozdílové zkoušky,

d) komu nebylo ve lhůtě stanovené tímto zákonem umožněno složení slibu,

e) kdo byl vyškrtnut ze seznamu nebo mu byl pozastaven výkon činnosti,

je oprávněn obrátit se na soud, aby o jeho právu rozhodl, přičemž v poznámce je uveden odkaz na s.ř.s.

[22] Důvodová zpráva k § 65 až 67 zákona o patentových zástupcích (srov. důvodová zpráva k tisku 530/0, rok 2003, Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky, zvláštní část, k § 65-67, www.psp.cz) uvádí, že *uvedená ustanovení návrhu zákona upravují vyhlášení a závaznost profesních předpisů a stanoví také případy, ve kterých postupují orgány Komory podle předpisů o správním řízení a ve kterých případech je možno se obrátit na soud. S ohledem na okolnost, že rozhodnutí Komory podléhá správnímu řádu, budou komorová rozhodnutí podléhat přezkumu v rámci správního soudnictví.* Text důvodové zprávy tak poskytuje logické zdůvodnění, proč byla do § 67 zákona o patentových zástupcích zahrnuta zmíněná poznámka pod čarou odkazující na soudní řád správní.

[23] Zvláštní senát již v usnesení ze dne 1. 8. 2017, čj. Konf 28/2014-55, na které odkázal i navrhovatel, v řízení o žalobě žadatele o zápis do seznamu advokátních koncipientů proti postupu České advokátní komory spočívajícímu v neprovedení tohoto zápisu konstatoval, že *je-li podle nové úpravy správního soudnictví účinné od 1. 1. 2003 poskytována až na výslovně stanovené výjimky ochrana všem veřejným subjektivním právům, do nichž mohou zasáhnout správní orgány, soudy ve správním soudnictví (přičemž navíc soudy ve správním soudnictví poskytují ochranu před nezákonnými zásahy a nečinností i ve věci soukromých subjektivních práv), není bez vskutku silného důvodu možné vykládat ustanovení zvláštních zákonů o soudní ochraně veřejných subjektivních práv tak, že je poskytována jinak než ve správním soudnictví. Proto je třeba od 1. 1. 2003 vykládat ustanovení § 55b zákona o advokacii a podobná ustanovení jiných zákonů, např. notářského či exekučního řádu, tak, že jde-li v konkrétních případech o veřejné subjektivní právo, soudní ochrana podle těchto ustanovení je poskytována soudy ve správním soudnictví, a nikoli soudy v řízení*

podle občanského soudního řádu. Ochrana podle cit. usnesení je možná cestou žaloby na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem či donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, ve smyslu § 85 s. ř. s.

[24] Je tedy možné konstatovat, že závěry uvedené v nyní posuzované věci v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 2. 2012, čj. 4 Ans 5/2011 - 78, byly překonány právě usnesením zvláštního senátu ze dne 1. 8. 2017, čj. Konf 28/2014-55.

[25] S ohledem na výše uvedené tak zvláštní senát uzavírá, že soudní ochranu proti neprovedení zápisu do seznamu patentových zástupců podle § 67 zákona o patentových zástupcích poskytují soudy ve správním soudnictví (§ 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb.).

[26] Zvláštní senát podle § 5 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb. zruší rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci (výrok II.). Dalším výrokem proto zvláštní senát zrušil usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 6. 4. 2011, čj. 31 A 68/2010 - 51, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 2. 2012, čj. 4 Ans 5/2011 - 7, která jsou s právním názorem zvláštního senátu v nesouladu a kterými byla pravomoc soudů ve správním soudnictví o věci rozhodovat popřena (k tomu, že v daném případě je stranou kompetenčního sporu i Nejvyšší správní soud, viz usnesení zvláštního senátu ze dne 30. 6. 2006, čj. Konf 132/2005-7, č. 955/2006 Sb. NSS).

[27] Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Dále tedy bude Krajský soud v Brně ve správním soudnictví pokračovat v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalované, spočívajícím v odmítnutí zapsat žalobce do seznamu patentových zástupců.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 20. prosince 2021

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu